

סוכה פרק ראשון סוכה

יז.

עין משפט נר מצוה

קד א מיי פ"ה מהל' סוכה הלכה כ טו"ע א"ח סומן מלגל ספ"ק ג'
 קה ב מיי שם הלכה יד סגנו עשין מג טו"ע א"ח שם ספ"ק א'
 קו ג מיי שם הלכה כ טו"ע שם ספ"ק ג'
 קז ד מיי שם טו"ע שם ספ"ק ג'.

לעיו רש"י

קלו"ישטר"א. מנור.

רבינו חננאל

והא דר' אמי, אסיקנא שיעור משך סוכה קטנה ד' טפחים. הא דאמרו רבנן דר' רב האויר בסוכה פוסל [בג' טפחים], וספ"ק פסול פוסל בד' טפחים, ואקשי רבב עליה ומה אילו איכא ספ"ק פסול פחות מד' טפחים ואויר משלימו לר' שרה, ולא יאה האויר החמור דפוסל בג' טפחים כספ"ק פסול הקל מטנו [דאינון] פוסל עד שיהיה בר ד' טפחים. [ואמרו] [להו] [ואמרו ליה] לדידך נמי דאמרת אויר פוסל בג' טפחים, כדתנן הרחיק את הסיכוך ג' טפחים פסול, ספ"ק פסול בד' אמות, כדתנן בית שנפחת וסיכוך על גביו אם יש בין סיכוך לבתול ד' אמות פסול, ואילו איכא ספ"ק פסול פחות מד' אמות, ואויר פחות משלשה משלימו לר' אמות כשרה, ולא יאה האויר בשלשה טפחים, כספ"ק פסול דפוסל בד' אמות, ומשינו רבה לדידי

ומשהו לכותיה פריך פ"ק דעירובין (דף י'): דלמך רב יהודה מצוי שהו רבז ט"ו אמה מרחיק שתי אמות ועושה פס ג' אמות ופריך ואמאי יעשה פס אמה ומחלה ירחיק שתי אמות ויעשה פס אמה ומחלה וליכא לשנויי הכא כדמשני התם דלמאי אירכא דהאי גיסא ודהאי גיסא ומצטל ליה דהכא כל הפחות

מתני' הרחיק את הסיכוך מן הדפנות שלשה טפחים פסולה^ב בית שנפחת וסיכוך על גביו אם יש מן הכותל לסיכוך ארבע אמות פסולה^ג וכן חצר שהיא מוקפת אכסדרה סוכה גדולה שהקיפיה בדבר שאין מסכבין בו אם יש תחתיו ארבע אמות פסולה: **גמ'** כל הני למה לי צריכא דאי אשמעינן בית שנפחת משום דהני מחיצות לבית עבדין אבל חצר המוקפת אכסדרה דמחיצות לאו לאכסדרה עבדיי אימא לא צריכא ואי אשמעינן הני תרתין משום דסכבין סכך כשר הוא אבל סוכה גדולה שהקיפיה בדבר שאין מסכבין בו דסככה סכך פסול לרבנן דבי רב דיתבי וקאמרי: אויר פוסל בשלשה סכך פסול פוסל בארבעה ואמינא להו אנא אויר דפוסל בשלשה מנא לכו דתנן הרחיק את הסיכוך מן הדפנות שלשה טפחים פסולה סכך פסול נמו לא ליפסיל אלא בארבע אמות דתנן בית שנפחת וסיכוך על גביו אם יש בין הסיכוך לבתול ד' אמות פסולה ואמרו לי בר מינה דההיא דרב ושמואל אמרי תרוייהו משום דופן עקומה נגעו בה ואמינא להו אנא מה אילו איכא סכך פסול פחות מארבעה ואויר פחות משלשה מאי כשרה מלייה בשפורין מאי פסולה ולא יאה אויר הפוסל בשלשה כסכך פסול הפוסל בארבעה ואמרו לי אי הכי לדידך נמי דאמרת סכך פסול פוסל בארבע אמות מה אילו איכא סכך פסול פחות מד' אמות ואויר פחות משלשה מאי כשרה מלייה בשפורין מאי פסולה לא יאה אויר הפוסל בשלשה כסכך פסול הפוסל בארבע אמות ואמינא להו אנא האי מאי בשלמא לדידי דאמינא ארבע אמות משום

לאו בגזנה קאמר אלל במשכה: פסולה. לחור פוסל בשלשה אפילו מן הצד, ומכאן אני אומר ומפרש הא דאמרין שבסכך פסול מן הצד אמרינן דופן עקומה להכשר עד ארבע אמות היינו דחשבינן לנכפף למעלה ובחורא ליכא למימר הכי ואיני נפרש ראיין את הדופן כאלו הוא עקום והולך תחת הסכך פסול ומגיע לסכך כשר ומוציא את הפסול מן הסוכה דאם כן גם גזי אויר נמי נימנא הכי: **זית שנפחת וסיכוך כו'** גגו נפחת בצלמנעו רחוק מן הדפנות לכל כד וסיכוך על הפחת בצלמנעו ונמנא תורת צבית שהיא פסולה משום תעשה ולא מן העשוי מפסקת צין דפנות לסכך כשר: **אם יש מן הסיכוך.** הכשר ולכותל ד' אמות פסול דבארבע אמות לא נאמר למשה מסיני דופן עקומה אבל בפחות הצית הלכה למשה מסיני ראיין תורת הצית כאלו היא פסולה וכן אמרין ראיין תורת הצית כשר (סו"ט). ונעקם הדופן עד כאלו ראיין כאלו כשר אלל דופן ומחזר לסכך כשר (סו"ט). וכן חצר שהיא מוקפת אכסדרה. וגג אכסדרה מפסקת צין מחילות הצבית לאויר שסיכוך עליו, אם יש צרוב הגג ד' אמות פסולה, דמו לא מהני לה מחילות הצבית (סו"ט).

(א) לעיל ד', (ב) לקמן י"ג, (ג) כ"א: על מיי האומות, (ד) כ"א: סוכה, (ה) כ"א: טפ"ק.

מוסף רש"י

בית שנפחת. גגו, וגגו שללס חלקים הן ושוין ולה משפטים, ונפחת הגג בצלמנעו, וסיכוך נכפף כשר על פי הפחת ונמנא סכך הכשר מופלג מן הדפנות לכל כד (ע"ה). א"ח יש מן הכותל לסיכוך ארבע אמות פסולה. הא פחות מכאן כשרה, שדופני הצית נעשין לה דפנות והתקרה פסולה המפסקת צבית ראיין אותה כאלו היא מן הדופן ונעקם הדופן עד כאלו ראיין כאלו כשר אלל דופן ומחזר לסכך כשר (סו"ט). וכן חצר שהיא מוקפת אכסדרה. וגג אכסדרה מפסקת צין מחילות הצבית לאויר שסיכוך עליו, אם יש צרוב הגג ד' אמות פסולה, דמו לא מהני לה מחילות הצבית (סו"ט).

דופן עקומה: **גמ'** כל הני למה לי. לאשמעינן דופן עקומה בתלת צבית דמתניתין ליתיה חזא ולשמעינן לכולהו: משום דהני מחילות צבית עבדין להיות דופן לבית זה והרי הצית נעשה סוכה הלכך שדין מחילות בתר סוכה ע"י עיקוס: אבל חצר המוקפת אכסדרה דמחילות בתר לאכסדרה נעשו. אלל לבית הלכך ליכא למימר תורת אכסדרה עקימת דפנות הללו היא ולא שדיניהו לדפנות הכא ללד סוכה: סכך כשר הוא. כלומר ממין סכך כשר הוא ופסולו משום תעשה ולא מן העשוי אבל דבר שאין מסכבין בו שהוא מין פסול אימא לא ליכשריה על ידי עיקוס: דיוצא וקאמרי. משמיה דרב: אויר פוסל. כל הסיכוך בשלשה: וספ"ק פסול פוסל. את כל הסוכה דר': בר מינה דההיא. כלומר הרחיק אינה עיקר: דרב ושמואל אמרי תרוייהו משום דופן עקומה נגעו בה ואמינא להו אנא מה אילו איכא סכך פסול פחות מארבעה ואויר פחות משלשה מאי כשרה מלייה בשפורין מאי פסולה לא יאה אויר הפוסל בארבע אמות ואמינא להו אנא האי מאי בשלמא לדידי דאמינא ארבע אמות משום

אין כדי הכשר סוכה ממנו עד דופן האלמנעו מנטרפין זה עם זה לכדי הכשר סוכה ואין האויר והפסול חוזקין מאחר שהכשר מתחבר יחד דרך הדלדלים: **א"ל"ן איכא סכך פסול פחות מארבע אמות** פחות מג' מאי כשרה. ואין צויר שיעור לפסול ואין כסכך פסול שיעור לפסול אין מנטרפין זה עם זה לפסול כיון דלא שוו שיעוריהו להדדי כדאמרין ומיהו היכא דאיכא שני טפחים סכך פסול ושני של סכך פסול ואויר מפסיק צבייהם פחות מג' איכא לפסוקי אם שני הפסולין מנטרפין לארבעה לפסול את הסוכה דשנא כיון דאויר מפסיק צביתם לא מנטרפי או שנא כיון דאין צויר ג' מנטרפין ומיהו היכא דליכא בפסולין ד' ואויר פחות מג' מפסיק צבייהם אין האויר משלימו לארבעה צבית שחשבו כסותם מחמת לצוד דלא אמרינן לצוד להחמיר:

הגבד
 ונמנא חוץ צבית סוכה צין כשר לכשר וארבעה הוי מקום חשוב להיות חזינה: ואמינא להו אנא. תשובה לדבריהם: ומה אילו איכא סכך פסול פחות מארבעה. ואויר צביתו פחות משלשה מאי אמרינן צבית: כשרה. דליכא שיעור סכך פסול: מלייה. להאיא שיעורא בשפורין דלספור לסכך צבית משום מקצלי טומאה והוא צבית ארבעה טפחים מסכך פסול: מאי. אמרינן צבית: פסולה. דאיכא חזינה ארבעה ומתחילה כשהיא אויר שהוא חמור היתה כשרה ועכשו שנפחך להיות קל נפסלה: לא יאה אויר. חמור שפוסל צב' פוסלה לסוכה זו כסכך פסול שהוא קל שאינו נפסל אלל בארבעה: אמרו לי אי הכי לדידך נמי. דאמרת שיעור סכך פסול ד' אמות דלית לך דטעמא דמתניתין משום דופן עקומה אלל זהו שיעורא לפסול אפילו בצלמנעו אף זו תשובתך ומה אילו כו' ואויר פחות מג' צבית: כשנמנא לדידי דאמרי ארבע אמות. דקמני דמתניתין פסולה הא פחות כשרה: משום

דופן עקומה: **גמ'** כל הני למה לי. לאשמעינן דופן עקומה בתלת צבית דמתניתין ליתיה חזא ולשמעינן לכולהו: משום דהני מחילות צבית עבדין להיות דופן לבית זה והרי הצית נעשה סוכה הלכך שדין מחילות בתר סוכה ע"י עיקוס: אבל חצר המוקפת אכסדרה דמחילות בתר לאכסדרה נעשו. אלל לבית הלכך ליכא למימר תורת אכסדרה עקימת דפנות הללו היא ולא שדיניהו לדפנות הכא ללד סוכה: סכך כשר הוא. כלומר ממין סכך כשר הוא ופסולו משום תעשה ולא מן העשוי אבל דבר שאין מסכבין בו שהוא מין פסול אימא לא ליכשריה על ידי עיקוס: דיוצא וקאמרי. משמיה דרב: אויר פוסל. כל הסיכוך בשלשה: וספ"ק פסול פוסל. את כל הסוכה דר': בר מינה דההיא. כלומר הרחיק אינה עיקר: דרב ושמואל אמרי תרוייהו משום דופן עקומה נגעו בה. להכשר דאמרין דופן הוא ולא סכך ואין כאלו פסול וכי אמרינן בארבעה כגון בצלמנעו רחוק מן הכותל ד' אמות דאינו יכול לצטלן על ידי עקימת דופן חזינה: ואמינא להו אנא. תשובה לדבריהם: ומה אילו איכא סכך פסול פחות מארבעה. ואויר צביתו פחות משלשה מאי אמרינן צבית: כשרה. דליכא שיעור סכך פסול: מלייה. להאיא שיעורא בשפורין דלספור לסכך צבית משום מקצלי טומאה והוא צבית ארבעה טפחים מסכך פסול: מאי. אמרינן צבית: פסולה. דאיכא חזינה ארבעה ומתחילה כשהיא אויר שהוא חמור היתה כשרה ועכשו שנפחך להיות קל נפסלה: לא יאה אויר. חמור שפוסל צב' פוסלה לסוכה זו כסכך פסול שהוא קל שאינו נפסל אלל בארבעה: אמרו לי אי הכי לדידך נמי. דאמרת שיעור סכך פסול ד' אמות דלית לך דטעמא דמתניתין משום דופן עקומה אלל זהו שיעורא לפסול אפילו בצלמנעו אף זו תשובתך ומה אילו כו' ואויר פחות מג' צבית: כשנמנא לדידי דאמרי ארבע אמות. דקמני דמתניתין פסולה הא פחות כשרה: משום